

Sygn. akt V U 104/20

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 listopada 2020 r.

**Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w następującym składzie:**

Przewodniczący: Sędzia Agnieszka Leżańska

Protokolant: st. sekr. sądowy Marcelina Machera

po rozpoznaniu w dniu 17 listopada 2020 r. w Piotrkowie Trybunalskim na rozprawie

sprawy z wniosku J. T.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

o emeryturę pomostową

na skutek odwołania J. T.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T.

z dnia 24 grudnia 2019 r. sygn.: (...)

1. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy J.

T. prawo do emerytury pomostowej od dnia (...)

roku,

2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. na rzecz wnioskodawcy J. T. kwotę 180,00 (sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. Akt 104/20

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 24 grudnia 2019 roku, znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w T. odmówił ubezpieczonemu J. T. prawa do emerytury pomostowej, ponieważ nie udowodnił on 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Od powyższej decyzji pełnomocnik wnioskodawcy złożył odwołanie, w którym wniósł o zmianę decyzji i przyznanie prawa do emerytury pomostowej, wnosząc o zaliczenie do stażu pracy wykonywanej w szczególnych warunkach w okresie **od dnia 18 stycznia 1983 roku do dnia 31 maja 1991 roku.**

W odpowiedzi na odwołanie, organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania, powielając argumentację zawartą decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

J. T., urodzony w dniu (...), złożył w dniu 6 grudnia 2019 roku wniosek o przyznanie prawa do emerytury pomostowej (okoliczności bezsporne).

Ubezpieczony udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący: 43 lata, 11 miesięcy i 11 dni, w tym 42 lata, 10 miesięcy i 14 dni okresów składkowych oraz 1 rok, 0 miesięcy i 27 dzień okresów nieskładkowych. Do stażu pracy ubezpieczonego w warunkach szczególnych organ rentowy zaliczył: **8 lat, 1 miesiąc i 19 dni** (dowód: decyzja z dnia 24 grudnia 2019 roku, k.23 akt emerytalnych)

W okresie **od dnia 18 stycznia 1983 roku do dnia 31 maja 1991 roku** wnioskodawca był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy **w Spółdzielni (...) w O. na stanowisku kierowcy**. Wnioskodawca w pełnym wymiarze czasu pracy, pracował jako kierowca samochodu ciężarowego marki S., o ciężarze całkowitym 12 ton. W trakcie pracy zajmował się transportem materiałów sypkich oraz materiałów budowlanych tj.: węgiel, miał, nawozy. Wnioskodawca nie zajmował się załadunkiem i rozładunkiem pojazdów oraz nie zajmował się naprawami samochodu, albowiem załadunkiem i rozładunkiem zajmowali się pracownicy na rampie, zaś naprawą samochodów, zajmowała się grupa 7 mechaników (dowód: świadectwo pracy k. 1, akt osobowych, zeznania świadka M. L., od minuty 9:22 do minuty 20:52, zeznania wnioskodawcy, od minuty 23:03 do minuty 29:10, protokół z dnia 17 listopada 2020 roku, k. 35- 38, akt sprawy). Skarżący rozwiązał stosunek pracy w dniu 15.10.2020 roku (dowód: świadectwo pracy k-46). Decyzją z dnia 3 listopada 2020 roku organ rentowy ponownie odmówił skarżącemu prawa do emerytury pomostowej (decyzja z dnia 3.11.2020 roku k-44-45).

Świadek M. L. był zatrudniony w Spółdzielni (...) w O. w okresie od dnia 02.02.1981 roku do dnia 31.08.2000 roku , przy czym w okresie od dnia 02.02.1981 roku do dnia 31.03.1994 roku na stanowisku kierowcy, a następnie wydawcy paliw (dowód: okazane na rozprawie w dniu 17 listopada 2020 roku świadectwo pracy z dnia 31.08.2000 roku k-36 protokół rozprawy).

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych dokonał następującej oceny zebranego w sprawie materiału dowodowego i zważył, co następuje:

odwołanie jest uzasadnione i skutkuje zmianą zaskarżonej decyzji.

Zgodnie z treścią art. 4 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 roku o emeryturach pomostowych (Dz. U. z 2017 r. poz. 664 ze zm.) prawo do emerytury pomostowej, z uwzględnieniem art. 5-12, przysługuje pracownikowi, który spełnia łącznie następujące warunki:

1. urodził się po dniu 31 grudnia 1948 roku;
2. ma okres pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze wynoszący co najmniej 15 lat;
3. osiągnął wiek wynoszący co najmniej 55 lat dla kobiet i co najmniej 60 lat dla mężczyzn;
4. ma okres składkowy i nieskładkowy, ustalony na zasadach określonych w art. 5-9 i art. 11 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiet i co najmniej 25 lat dla mężczyzn;
5. przed dniem 1 stycznia 1999 roku wykonywał prace w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych;
6. po dniu 31 grudnia 2008 roku wykonywał prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3;
7. nastąpiło z nim rozwiązanie stosunku pracy.

Warunkiem skutecznego ubiegania się o emeryturę pomostową w świetle wykładni językowej art. 4 i art. 49 ustawy z 2008 r. o emeryturach pomostowych, jest legitymowanie się określonym stażem pracy w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze (w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych lub dotychczasowych przepisów), wykonywanie pracy w szczególnych warunkach przed dniem 1 stycznia 1999 roku oraz kontynuowanie pracy w tych warunkach po wejściu w życie ustawy, a więc po dniu 31 grudnia 2008 roku.

W będącej przedmiotem osądu sprawie kwestią sporną było to, czy wnioskodawca posiada wymagany 15 letni okres pracy w warunkach szczególnych w rozumieniu przepisów powołanej wyżej ustawy. Ubezpieczony musiał zatem wykazać, że w kwestionowanym przez organ rentowy okresie świadczył obowiązki w warunkach szczególnych w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1383 ze zm.).

Prace w szczególnych warunkach – zgodnie z art. 3 ust 1 ustawy o emeryturach pomostowych - to prace związane z czynnikami ryzyka wymienionymi w art. 3 ust 2 ustawy, które z wiekiem mogą z dużym prawdopodobieństwem spowodować trwale uszkodzenie zdrowia, wykonywane w szczególnych warunkach środowiska pracy, determinowanych siłami natury lub procesami technologicznymi, które mimo zastosowania środków profilaktyki technicznej, organizacyjnej i medycznej stawiają przed pracownikami wymagania przekraczające poziom ich możliwości, ograniczony w wyniku procesu starzenia się jeszcze przed osiągnięciem wieku emerytalnego, w stopniu utrudniającym ich pracę na dotychczasowym stanowisku; wykaz prac w szczególnych warunkach określa załącznik nr 1 do ustawy.

Z kolei prace o szczególnym charakterze – zgodnie z art. 3 ustę 3 ustawy o emeryturach pomostowych - to prace wymagające szczególnej odpowiedzialności oraz szczególnej sprawności psychofizycznej, których możliwość należytego wykonywania w sposób niezagrażający bezpieczeństwu publicznemu, w tym zdrowiu lub życiu innych osób, zmniejsza się przed osiągnięciem wieku emerytalnego na skutek pogorszenia sprawności psychofizycznej, związanego z procesem starzenia się; wykaz prac o szczególnym charakterze określa załącznik nr 2 do ustawy.

Stosownie zaś do art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2 i 3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Prawidłowe rozumienie pojęcia pracy w szczególnych warunkach nie jest możliwe bez wnikliwej analizy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.).

Z zestawienia § 1 i 2 tegoż rozporządzenia wynika, że pracą w szczególnych warunkach jest praca świadczona stale i w pełnym wymiarze na stanowiskach wskazanych w załączniku do tego aktu. Warunek wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy jest spełniony tylko wówczas, gdy pracownik w ramach obowiązującego go pełnego wymiaru czasu pracy na określonym stanowisku pracy nie wykonuje czynności pracowniczych nie związanych z tym stanowiskiem pracy, ale stale, to jest ciągle wykonuje prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (tak też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 listopada 2000 roku, II UKN 39/00, OSNAP 2002/11/272).

Odnosnie oceny dowodów zgromadzonych w postępowaniu zważyć należy, iż okresy pracy w warunkach szczególnych, stosownie do § 2 ust. 2 rozporządzenia, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

Należy jednak wskazać, że z cytowanego wyżej § 2 rozporządzenia nie wynika, aby stwierdzenie zakładu pracy w przedmiocie wykonywania przez pracownika pracy w warunkach szczególnych miało charakter wiążący i nie podlegało kontroli organów przyznających świadczenia uzależnione od wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Natomiast brak takiego świadectwa lub jego zakwestionowanie przez organ rentowy, nie wyklucza dokonania

ustalenia zatrudnienia w warunkach szczególnych innymi środkami dowodowymi w toku postępowania sądowego. W konsekwencji okoliczność niedysponowania przez skarżącego świadectwem pracy w szczególnych warunkach nie przesądza, jak wywodzi organ rentowy o tym, że wnioskodawca pracy w szczególnych warunkach nie wykonywał.

Stanowisko takie wielokrotnie zajmował również Sąd Najwyższy, który między innymi w wyroku z dnia 2 lutego 1996 roku, II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239 stwierdził, że w postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokości mogą być udowodniane wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego. Ograniczenia dowodowe zawarte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. Nr 10, poz. 49 ze zm.) dotyczą wyłącznie postępowania przed tymi organami.

Sam fakt zatrudnienia wnioskodawcy w okresie od dnia 18 stycznia 1983 roku do dnia 31 maja 1991 roku w Spółdzielni (...) w O. był niesporny między stronami w świetle dokumentów znajdujących się w jego aktach ubezpieczeniowych. Sporny pozostawał jedynie charakter wykonywanej przez wnioskodawcę pracy tj. czy była to praca wykonywana w szczególnych warunkach, czy też nie.

Dokonując ustaleń w zakresie rodzaju prac wykonywanych przez wnioskodawcę w spornym okresie, Sąd oparł się na dokumencie w postaci świadectwa pracy oraz na korespondujących z nim zeznaniach wnioskodawcy oraz świadka M. L., który w spornym okresie pracował razem z wnioskodawcą, wykonując tożsame z nim obowiązki, co potwierdził okazany na rozprawie świadectwem pracy z dnia 31.08.2000 roku. Świadek dysponował bezpośrednią i szczegółową wiedzą na temat charakteru wykonywanej przez skarżącego pracy i potwierdził, że w całym spornym okresie wnioskodawca pracował w pełnym wymiarze czasu pracy, jako kierowca samochodu ciężarowego o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, innej pracy skarżący nie wykonywał.

Ubezpieczony kierował pojazdem marki S., którym przewoził węgiel, miał, nawozy. Z uwagi na fakt, że pracodawca skarżącego dysponował samochodami ciężarowymi tylko o masie przekraczającej 3,5 tony z wyjątkiem jednego samochodu N., którymi jeździły wyznaczone osoby, wnioskodawca nie mógł jeździć innymi pojazdami jak tylko takimi, których ładowność przewyższała 3,5 tony. Ponadto posiadał uprawnienia do kierowania pojazdami ciężarowymi.

Sąd Okręgowy uznał zeznania świadka oraz wnioskodawcy za wiarygodne i przekonujące, spójne i konsekwentne. Istotną dla Sądu była ta okoliczność, iż przesłuchany w sprawie świadek był bliskim współpracownikiem skarżącego i dysponował bezpośrednią i szczegółową wiedzą, w zakresie obowiązków pracowniczych ubezpieczonego.

Pojazdy marki S. i J., którymi kierował wnioskodawca oraz świadek w spornym okresie, mieszczą się w definicji samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Prace na stanowisku kierowcy samochodów ciężarowych o ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony są pracami zaliczonymi przez ustawodawcę do prac w szczególnych warunkach, zgodnie z **wykazem A, działem VIII pkt 2** załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku.

Wnioskodawca udowodnił więc, iż w spornym okresie od dnia 18 stycznia 1983 roku do dnia 31 maja 1991 roku, pracując na stanowisku kierowcy ciężarowego, wykonywał prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze, a tym samym udowodnił warunek wymaganego 15-letniego stażu pracy w warunkach szczególnych

Z tych wszystkich względów, Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł, jak w sentencji.

Sąd o kosztach orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z § 11 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tj. Dz. U z 2013r., poz. 490).